

ЯРКО ПЛАМТИМ

КИРСТЕН УАЙТ

Превод от английски език
Ирина Денева – Слав

ЕГМОНТ

ЕГМОНТ

Всички права запазени. Нито книгата като цяло, нито части от нея могат да бъдат възпроизведени под каквато и да е форма.

Оригинално заглавие *Bright We Burn*
Text copyright © 2018 by Kiersten Brazier
Map art copyright © 2017 by Isaac Stewart
All rights reserved.

Превод Ирина Денева – Слав
Редактор Лора Ненковска
Коректор Таня Симеонова

Издава „Егмонт България“ ЕАД
1142 София, ул. „Фритъф Нансен“ 9
www.egmontbulgaria.com

Отпечатано в „Ропринт“ ЕАД, София, 2018 г.
Тираж: 1500 бр.
ISBN 978-954-27-2185-7

*На Уенди Лоджиа,
Безценен слънчев лъч в човешка форма,
който прозря как ще изглеждат книгите от самото начало
и ми помагаше неуморно да добият завършения си вид.*

1

1454, Влашко

Лада Дракула бе минала през кръв и кости, за да превземе замъка.

Това не значеше, че иска да стои в него. Въпреки всичко бе истинско облекчение да успее да избяга от столицата. Тя разбираше, че е необходимо да има седалище на властта си, но мразеше факта, че това седалище е в Търговище. Не можеше да спи в онези каменни стаи, празни, но и пълни с призраците на всички предишни князе.

Все още имаше доста път до Николае, затова Лада реши да спре и да си устрои лагер за през нощта. Усамотението ставаше все по-ценно за нея, но беше и поредният ресурс в недостиг. Въпреки възможността сега да се усамоти, тя се почувства привлечена от светлините на селце, сгушено край замръзвания път. През едно от последните лета преди тя и Раду да бъдат изтъргувани с османците, двамата бяха пътували по същия този път с баща си. Това бе един от най-щастливите сезони в живота ѝ. Макар сега да бе зима, носталгията и меланхолията забавиха крачките ѝ, докато не реши да остане.

Преди да влезе в селото, Лада прекара няколко смразяващи минути, докато смени обичайните за нея черни туники и панталони с по-приемливи за околните дрехи. Обичайните ѝ одежди бяха толкова добре познати, че в тях рискуваше някой да я разпознае. Затова сега облече пола и блуза, но остави под тях ризницата си. Винаги оставяше ризницата. За нетренираното око нищо не подсказваше, че тя е князът.

Намери си подслон в една каменна къщурка. Тъй като тук нямаше толкова обработваема земя, че да заинтересува болярите, местните селяни имаха право да притежават малки ниви. Не достатъчно големи, за да живеят в охолство, но толкова, че да оцелеят. Една по-възрастна от Лада жена я настави край огъня с паница яхния и комат хляб веднага щом няколко монети смениха собственика си. Жената имаше дъщеря, малко момиченце, облечено в многократно кърпени, твърде широки за него дрехи.

Имаше и котка, която, въпреки пълното безразличие на Лада, настоя да се търка в крака ѝ и да мърка. Момиченцето седна почти до краката ѝ.

– Казва се Княз – каза то и посегна да почеше котката зад ушите.

Лада вдигна вежда.

– Странно име за женска котка.

Момиченцето се усмихна и разкри множество дупки от млечни зъби.

– Да, но сега и момичетата могат да стават князе.

– А, да – Лада се опита да скрие усмивката си. – Каж ми, какво мислиш за новия ни княз?

– Никога не съм я виждала. Но искам! Мисля, че тя е най-красивото момиче на света.

Лада изпръхтя в същия момент, в който го направи и майката на момичето. Жената седна на стола срещу Лада.

– Чух, че не била нищо особено на външен вид. Това е на право благословия. Може да я отърве от женитба.

– О? – Лада разбърка яхнията. – Не мислиш ли, че тряб-

ва да се омъжи?

Жената се приведе напред с многозначителен блясък в очите.

– Ти дойде сама. Жена? Да пътува сама? Преди една година това нямаше да е възможно. След последната жътва успяхме да закараме реколтата до Търговище, без да трябва да плащаме на крадци из целия път. Спечелихме два пъти повече пари от когато и да било. И на сестра ми вече не ѝ се налага да учи синовете си да се преструват на глупави, за да не ги вземат в прокълнатите еничарски войски на султана.

Лада кимна, сякаш се колебаеше дали да се съгласи.

– Но князът изби толкова много боляри. Чувам, че е поковарена.

Жената изсумтя и размаха ръка.

– Че болярите кога са правили нещо за нас? Тя си е имала причини. Чух... – тя се приведе напред толкова бързо и с такова вълнение, че половината ѝ яхния се изля, без да забележи. – Чух, че раздава земя на всекиго. Представяш ли си? Без да иска родословие или болярско име. Раздава я на тези, които я заслужават. Затова се надявам никога да не се задоми. Надявам се да живее до сто години, да бълва огън и да пие кръвта на враговете ни.

Момиченцето грабна котката и я сложи в скута си.

– Чувала ли си историята за златния бокал? – попита тя с блеснали очи.

Лада се усмихна.

– Разкажи ми я.

И така Лада научи няколко нови истории за себе си от народа си. Историите бяха преувеличени и фантастични, но се основаха на неща, които тя наистина бе направила. Неща, с които бе направила *своята* страна по-добра за *своя* народ.

Тази нощ Лада спа добре.

– Знаеш ли – започна Лада, а погледът ѝ пробяга по пергаментата в ръката ѝ, – че, за да уредя враждата между две жени, спорещи за бебе, съм срязала бебето на две и съм дала на всяка по една половина?

– Много прагматично от твоя страна – Николае бе излязъл на пътя, за да я посрещне. Сега яздеха рамо до рамо бавно и спокойно, между стегнатите от леда дървета. Тази зима бе по-мека от предишната, макар че по някаква странна причина на Лада ѝ липсваше дружеската атмосфера от нощите ѝ на беглец, които прекарваше под открито небе с хората си. Сега всички се бяха пръснали из страната. Вършеха важни неща за Влашко, но Лада се възползваше от всяка възможност да се съберат отново. С нетърпение бе очаквала срещата си с Николае.

Той я поведе към имението, което преди бе принадлежало на съветника ѝ Тома Басараб. Преди Лада да се възкачи на трона, Тома бе жив и здрав, а пътищата наоколо бяха невъзможни за преминаване без въоръжена охрана. Сега Тома бе мъртъв, а пътищата бяха безопасни. Двете неща – смъртта на болярите и безопасността за всички останали – се бяха превърнали в характерни черти на управлението на Лада.

Мразовитият въздух опари ноздрите ѝ по начин, който тя намери за освежаващ и приятен. Слънцето грееше ясно, но не можеше да направи нищо на леденото одеяло, под което спеше Влашко. Това вероятно също допринасяше за безопасността на пътищата. На никого не му се излизаше в такова време.

Лада предпочиташе да е тук, вместо в замъка, със свирепост почти толкова остра и студена колкото ледените висулки, под които яздеше.

Тя размаха парчето пергамент с историята за необичайния ѝ подход към разрешаването на семейни спорове.

– Най-обидното – каза тя – е, че историята дори не е оригинална. Трансилванците са я взели направо от Библията*.

* Става дума за деветнайсет немски анекдота, писани през 1462 г. в Трансилвански-

Можеха поне да измислят нещо *ново* за мен, вместо да крадат от Соломон.

Може би трябваше да отпечата историите, които жената и дъщеря ѝ бяха разказали предишната вечер. Да пръсне *тези* слухове вместо клеветническите.

Николае посочи снопа доклади, които ѝ беше дал.

– Видя ли новата гравюра? Много талантлив гравьор. На следващата страница е.

Лада прелистваше докладите, докато яздеше, и хвърляше всяка прочетена страница на пътя. Дотук всичко беше само клевети. Нищо важно. Нищо вярно. Дебелите ѝ ръкавици не бяха направени, за да прелистват тънки листове, но тя най-сетне откри илюстрацията.

– Ям човешка плът в гора от набити на кол трупове.

– Да! Явно менюто в Търговище се е променило, откакто ме прати тук.

Лада намести червената си сатенена шапка със звезда от скъпоценни камъни в средата – символ на падащата звезда, която бе съвпаднала с възкачването ѝ на трона.

– Сбъркал ми е косата.

Николае протегна ръка и подръпна един дълъг, къдрав кичур.

– Трудно е да се обхване подобен разкош с прости инструменти.

– Липсваше ми, Николае – тонът ѝ бе кисел, но чувството искрено. Тя имаше нужда от него тук, но присъствието му в замъка ѝ липсваше.

Той посочи звездата в средата на шапката ѝ и грейна в усмивка.

– Разбира се, че ще ти липсвам. Смея да кажа, че съм сред най-ярките – не, най-ярката – звезда в живота ти. Как ли си се лутала в мрака през шестте месеца, откакто заминах?

те земи и описващи Влад III като властен, суров, коравосърдечен и безмилостен владетел. Историите за деянията на Лада Дракула в романа също са базирани на тези анекдоти. – Бел.ред.

– Мирно и тихо, щом повдигаш въпроса. Тишината е така приятна.

– Е, разговорите никога не са били силна страна на Богдан – усмивката на Николае се изкриви и набръчка дългия му белег. – Но ти не го държиш при себе си, за да си говорите.

Лада изскърца със зъби.

– Мога да те убия. Много бързо. Или много, много бавно.

– Стига саксонците да направят гравюра с мига на смъртта ми, ще я приема с отворени обятия – поглади брадичката си той. – Моля те, кажи им да се постараят да ми докарат лицето. Лице като това не бива да бъде рисувано погрешно.

И все пак Николае не бъркаше за Богдан. Богдан, приятелят ѝ от детинство и най-верен войник и поддръжник, не беше от най-приказливите. Но напоследък дори малкото думи, които произнасяше, ѝ идваха в повече. Една от причините да се отпрати на това пътуване сама бе да се отдалечи от него. Щяха да се срещнат в Арджеш, но Лада му беше възложила задача, заради която той замина по-рано от нея.

Богдан бе като съня. Необходим, понякога приятен. Тя се нуждаеше от него, а когато не беше на разположение, ѝ липсваше. Но ѝ харесваше, че може да го приема за даденост през повечето време. Мнението му по този въпрос нямаше значение за нея.

Мехмед никога не би търпял подобно отношение. Тя се намръщи и отблъсна мисълта за него от съзнанието си. Мехмед не заслужаваше място в мислите ѝ. И там той бе узурпатор, както навсякъде другаде.

Двамата минаха през замръзнало езерце, по което скрежът бе нарисувал история, недостъпна за нея. После дърветата се разрешиха, откривайки гледка към равни ниви, покрити със сняг.

– Щефан защо не поостана след като донесе писмата? Знаеше, че скоро ще пристигна.

– Искаше да се върне при Дачиана и децата. А и сигурно

се е разтревожил, че ако те види, преди да си тръгне, отново ще го пратиш някъде и няма да може да се отбие в Търговище.

Лада изсумтя. Вярно беше. Искаше той да е в България или може би в Сърбия. И двете бяха активни васални държави на Османската империя, от които можеше да се организира атака срещу Влашко. Тя не *очакваше* атаки. Но искаше да е подготвена, а за това ѝ трябваше Щефан. Той бе прекарал последните два месеца в разузнаване из Трансилвания и Унгария, за да усети какъв е политическият климат, дали има реална заплаха за управлението на Лада. Тя искаше да поговори с него лично. Не биваше Дачиана да е по-важна от това. Нищо не биваше да е по-важно.

Дачиана се грижеше за ежедневната организация на нещата в замъка, занимаваше се с всички дреболии, за които Лада изобщо не я беше грижа. Лада ѝ бе благодарна за труда. Беше истински късмет, че я бяха открили по пътя към трона предишната година. Но в замъка нямаше нищо, изискващо вниманието на Щефан. Дачиана бе в безопасност и бе заета. Той трябваше да помисли, преди да тръгне да губи времето на всички им.

Погледът на Лада нетърпеливо пробяга по прилежно подредените доклади. Щефан бе записал собствените си наблюдения и ги беше комбинирал с гравюрите. В Унгария царуваше Матей. Не се наричаше Хунияди като баща си, а се бе нарекъл Матей Корвин. Лада не бе изненадана. Отношенията на Матей с баща му – войника, не бяха безоблачни. Разбира се, че синът нямаше да почете паметта на човека, който му бе проправил пътя към трона. А накрая и Лада му бе помогнала. Беше предала завета на Хунияди и бе извършила убийство за Матей.

А след това, въпреки всичко, се бе наложило сама да си свърши работата, защото помощта на мъжете никога не се оказваше такава, каквато бяха обещали. Винаги идваше с прикачени за нея куки, невидими остриета, които да я при-

дърпат обратно, когато се доближеше до целта си.

Е, поне на Матей не му беше лесно да царува. Според доклада на Шефан той отдаваше цялото си време и всички пари да ласкае аристократи и да се опитва да си върне короната от Полша. Полският крал я бе прибрал, за да я *пази* преди години, след като тогавашният унгарски крал загина в битка. Короната бе важен символ и Матей отчаяно се стремеше към нея, за да узакони съмнителната си претенция към трона.

Лада прегледа набързо информацията. Матей трябва да беше глупак, за да мисли, че парче метал ще му даде онова, което иска, но тя не се вълнуваше от машинациите му, стига те да бяха насочени към други държави. Освен това тези машинации отклоняваха вниманието му от Лада. Доколкото бе разбрал Шефан, за момента Матей не замисляше нищо срещу нея, въпреки отказа ѝ да преклони глава пред неговия трон.

Гравюрите пък разкриваха упорития отказ на Трансилвания да приеме управлението ѝ, но с изключение на художествения талант, в страната нямаше организирана съпротива. Изглежда, не се готвеха опити да я дестабилизируют с военна мощ. Шефан споменаваше за недостатъците около загубата на Трансилвания като съюзник – страната нерядко бе служила за буфер между Влашко и Унгария, – но нямаше какво да се направи. В края на краищата Лада бе прекарала голяма част от предишната година в палене на трансилвански градове. Но пък ако не искаха да ги гори, трябваше да се съюзят с нея по-скоро.

Както и да го погледнеше, на по-добри новини от тези не можеше да се надява. Но тя имаше въпроси към Шефан. А сега имаше и тревоги. Не ѝ харесваше, че не е верен само на нея. Дачиана ѝ принадлежеше. Шефан също. Не ѝ харесваше да принадлежат един на друг и това да е по-важно от нея.

Тя прибра докладите в дисагите си.

– Е, как се справяш?

– Нощем спя добре и апетитът ми е стабилен. В някои дни изпитвам пристъпи на меланхолия, но се боря с тях с дълги разходки и дълбоки бъчви вино – той се ухили пред раздразненото изражение на Лада. – О, значи не питаше лично за мен? Роден съм да бъда владетел. Тази власт ми подхожда чудесно. Реколтата ми е богата, нивите са готови за пролетта, а хората ми са щастливи. Приходите ще бъдат добри тази година. Добра новина за държавната хазна, която е...

– Все още празна. А войниците?

Заедно с нивите, те бяха заделили част от имението на Тома Басараб за тренировъчен център за войниците на Лада. На князете досега не беше позволено да поддържат собствена армия. Очакваше се изцяло да разчитат на болярите и техните армии. Това бе сбъркана, зле организирана система. Система, в която княз след княз намираше смъртта си преждевременно.

Лада обаче не бе като никой княз, управлявал досега.

Николае придърпа шапката си надолу. От студа носят му бе станал яркочервен, а белегът – морав.

– Всичко върви добре. Права беше да ни изпратиш тук. По-лесно е да се контролират мъжете и да се налага дисциплина, когато липсват изкушенията на града. Прилагам на практика всичко, което научих при еничарите. Ще имаме най-великата армия, която Влашко е виждало.

Лада не бе изненадана, но ѝ стана приятно. Знаеше, че нейните методи за управление са по-добри от начина, по който се бяха вършили нещата досега. Властта вече не бе разпределена между себичните боляри, които все си пъхаха носовете в чуждите работи. Властта бе съсредоточена в нея и произлизаше пряко от нея. Тя възнаграждаваше всеки, който го заслужеше, и наказваше предателството и престъпленията. И двете вършеше публично и без бавене. И знаеше – след престоя си в онази къщурка предишната нощ, – че за управлението ѝ се е разчуло. Народът ѝ имаше мотивация да се промени.

Двамата подминаха два замръзнали трупа, увиснали от едно дърво. На единия пишеше *Дезертър*. На другия – *Крадец*. Николае изкриви лице в гримаса и извърна поглед. Лада вдигна ръка и нагласи единия надпис.

Напоследък се беше съсредоточила върху обезопасяването на пътищата и подготовката на пролетната сеитба. Междувременно разреждаше редиците на болярите. Но работата на Николае бе точно толкова важна за бъдещето на Влашко, колкото нейната, и тя щеше да вложи в нея колкото се налагаше. Това бе просто друг вид семе за засяване.

Николае се протегна и задържа дългите си ръце над главата, докато се прозяваше.

– Как са нещата в столицата? Някакви проблеми с болярите? Чух слух, че Лучиан Басараб бил ядосан.

Небрежният тон на Николае бе толкова изкуствен, колкото трансилванските гравюри. Лада знаеше, че той нито е забравил, нито е простил решението, което бе взела на кръвения пир.

Макар тогава да бе избила най-много боляри от рода Дан, който бе най-пряко отговорен за смъртта на баща ѝ и по-големия ѝ брат, Тома Басараб също бе загинал. Това не се хареса на семейството му, включително на богатия му, влиятелен брат Лучиан. Тя не съжаляваше. Колкото по-малко боляри останеха живи и готови да я предадат, толкова по-добре. Бездруго бяха надживели твърде много князе. Недосегаемостта им ги бе направила лениви и отпуснати, уверени в собствената си значимост. И какво ако сега болярите живееха в постоянен страх за живота си? Тя не мислеше, че това е проблем. Трябваше да разберат, че са на равна нога с всички поданици на Лада – или щяха да служат на Влашко, или да умрат.

Но Николае все настояваше за повече деликатност. За повече милост. Това бе една от причините да го изпрати тук, макар да бе от най-добрите ѝ воители. Не ѝ трябваша съветите му за умереност и помирение. Това не бяха умения, които

Лада имаше желание да придобива. Ако от болярите имаше някаква полза, щяха да живеят. Но те бяха полезни толкова рядко.

Милостта бе разкош, който Лада все още не можеше да си позволи – на управлението ѝ липсваше стабилност. Може би някой ден. Дотогава, тя бе сигурна, че онова, което върши, е и необходимо, и дава резултати.

Тя пое глътка от пронизващия, студен въздух, смесен с аромат на пушек, който ги мамеше към топлината и храната. Поеха през нивите, през Влашко, което тя бе освободила от провалите на миналото.

– Погрижих се за притесненията на Лучиан Басараб. Проблемът е решен. Аз съм много добър княз.

Николае се засмя.

– Когато не си заета да режеш бебета на две.

– О, това става много бързо. Все пак са толкова малки.

Няколко дни по-късно, уверила се, че Николае държи армията ѝ под строг контрол, Лада пое към онези брегове, по които бе пътувала вече два пъти. Веднъж като момиче, докато опознаваше родината си с баща си. И втори път с хората си, когато дойде, за да си върне същата тази родина.

Този път пътуваше сама. Поспря край един завой на реката, където в скрита пещера имаше таен проход към руините на планинската крепост.

Но те вече не бяха руини. Тук вече не можеше да намери усамотение. Лада се заслуша в длетата, във виковете на мъжете, в дрънченето на металните вериги. Тук най-сетне се изпълняваше едно обещание. Лада се бе върнала, за да построи своята крепост.

Тя пое бавно по стръмната пътека нагоре към върха. Тази сутрин, след като си тръгна от селото, тя се бе преоблякла в пълна униформа, включително червената шапка, която го-

вореше за положението ѝ на княз. Войниците, покрай които минаваше, се покланяха. Работещите по строежа мъже и жени се присвиваха страхливо и се отместваха от пътя ѝ.

Близо до върха, където се издигаха стените на крепостта ѝ, сиви и величествени, Богдан излезе да я посрещне. Тя го остави да ѝ помогне да слезе от коня. Ръцете му се задържаха около талията ѝ.

– Как върви? – тя изпиваше стените с очи. Сребърният медальон, който Раду ѝ беше дал и в който бяха скрити цветето и клончето, съпътствали я през дългите години далеч от дома, натежа около шията ѝ сякаш и то се радваше да се прибере у дома.

– Почти е готова.

Покрай тях мина препъващ се човек, вързан с верига, който буташе количка, пълна с камъни. Дрехите му бяха мръсни и опърпани, някогашният им разкош едва се забелязваше. Лучиан Басараб ѝ харесваше много повече така. Зад него жена му и двете им деца също бутаха колички. Децата гледаха с безжизнени очи напред, движеха се механично. Лучиан Басараб вдигна поглед, но сякаш не я видя. Стовари се на земята край пътеката.

Един от войниците забърза към него с тояга в ръка. Лада не знаеше дали Лучиан Басараб е мъртъв. Нямахше значение. Имаше други, които щяха да заемат мястото му. Точно както и останалата част от Влашко, крепостта се строеше със забележителна скорост благодарение на насилствено предоставените усилия на онези, които ѝ се опълчваха.

Най-сетне бе открила нещо, в което болярите ги биваше.

– Покажи ми крепостта ми – каза Лада и закри покрай враговете си към триумфа.

2

Константинопол

Някой ден Раду щеше да спре да тъгува по времената, в които бе сигурен, че всичко е ужасно, но все още нямаше представа колко по-ужасно може да стане.

В този ден обаче го преследваха спомени за това как бе яздил по същия този път към Константинопол с Назира и Киприян до себе си. Беше толкова нервен, толкова изплашен, толкова решен да оползотвори времето си в града. Да се докаже пред Мехмед.

Сега съжаляваше човека, който бе тогава. В същото време този човек му липсваше. Докато яздеше към града днес, единственото, което усещаше, бе липсата на Назира и Киприян. Липсата на увереност, че постъпва правилно. Липсата на вяра в Мехмед. Липсата на вяра в самата вяра.

Самотен бе този път.

Раду не планираше да се връща в Константинопол. Градът за него бе населен с призраци и винаги щеше да остане такъв. След като Мехмед го завладя, Раду се бе върнал в Одрин при първата възможност. И за да избяга, и за да бъде с Фатима. Вината, която носеше, бе нищо в сравнение с онова,

което ѝ дължеше за това, че бе изгубила жена си. И така, за да облекчи поне донякъде страданията на Фатима, той понасяше терзанията да е около нея. Нямаше какво друго да направи за Назира.

Никое от писмата, които пишеше – и към които се бяха добавили усилията на Кумал и дори Мехмед, – не бяха дали резултат. Назира, Киприян и прислужникът Валентин бяха изчезнали. Той ги бе гледал как отплават от горящия град, как разстоянието и пушекът ги поглъщат. Беше ги изпратил далеч, за да оцелеят, но се боеше, че просто е открил друг начин да умрат. Всеки ден се молеше да не са се присъединили към хилядите, погребани в безименни гробове. Не можеше да понесе мисълта, че хората, за които копнееше, може би вече не съществуват.

Затова пращаше още писма и чакаше в дома им в Одрин, където лесно можеха да го намерят.

Но после му писа Мехмед. Молбата на султана никога не беше молба. Това беше заповед. Макар Раду да си помисли да откаже поканата на Мехмед да се присъедини към него в Константинопол, в края на краищата направи онова, което винаги бе правил – върна се при Мехмед.

Фатима имаше достатъчно вяра и за двамата, че всичко ще свърши добре. Тя седеше и чакаше до прозореца на дома им в Одрин всеки ден. Раду и сега си я представяше там, на същото място, където я бе оставил, когато тръгна. Дали щеше да чака така безрезултатно до края на живота си?

Минаваща покрай него кола го извади от мрачната му вглъбеност. Миналия път друмът към Константинопол бе пуст, разчистен от надвисналата опасност от война. Сега и в двете посоки течеше постоянно движение като кръв по вена. Носеше живот напред и назад с постоянен пулс. Градът вече не беше умиращо създание.

Като ръце, протягащи се да го посрещнат – или да го прйдърпат навътре, – портите зееха. Раду потисна паниката, надигнала се при вида им. Беше прекарал толкова време и да

ги пази, и да се моли да паднат, че тялото му вече не знаеше как да реагира, щом ги види да действат така, както се предполага – като градски порти.

Бяха се постарали да поправят стените, за които беше сражавал. От нови лъскави камъни бяха изградени цели части от стените, срутени по време на дългата обсада. Сякаш събитията от предишната пролет не се бяха състояли. Градът се лекуваше, миналото се заличаваше. Строеше се отново. Останалото бе погребано.

Раду погледна земята пред стената и се зачуди какво ли са направили с трупове.

Толкова много трулове.

– Раду бей!

Раду се стресна и се отърси от спомените за мрака, върнат за миг обратно в слънчевия ден.

– Да?

Минаха няколко объркани секунди, докато Раду осъзна, че младежът преди него само преди няколко месеца бе още момче. Амал бе толкова пораснал, че Раду едва го позна.

– Казаха ми, че ще пристигнете по някое време днес. Ще ви придружа до двореца.

Раду протегна ръце и стисна тези на Амал. Сърцето му се изпълни с радост от срещата с младежа – жив и здрав. Той бе едно от трите момчета, които Раду бе успял да спаси от ужасите на обсадата.

– Елате – рече Амал ухилен. – Чакат ви. Ще минем през вътрешната стена и право в двореца.

Раду не знаеше дали да се радва, или да се разочарова. Беше си мислил да мине на кон през целия град, но знаеше къде ще го отведе сърцето му. В една празна къща, където не го чакаше никой. По-добре да отиде направо при Мехмед.

– Благодаря – каза Раду. Амал хвана поводите на коня му и го поведе през пространството между двете отбранителни стени на града. Раду не искаше да бъде тук. Би предпочел да посети призраците, които макар и меланхолични, щяха да

му донесат поне намек за радост. Тук, при стените, единствените призраци бяха тези на стоманата и костите, на кръвта и предателството.

Раду потръпна, отлепи очи от стената и ги обърна към портата, към която се бяха насочили. Портата, която Раду бе отворил в разгара на последната битка и с това бе решил съдбата и на Константин, и на града му.

Амал посочи стените от двете им страни.

– Едва този месец свършиха с поправката.

Раду вдигна поглед към най-близките еничари. Зачуди се дали точно тези мъже са участвали в обсадата. Дали се бяха втурнали към стената и бяха прелели като поток през нея. И какво бяха направили след влизането си в града, след толкова безкрайни дни, изпълнени с очакване, подклаждано от гняв и омраза.

Раду преглътна и усети горчиво-кисел вкус. Не можеше повече да гледа стените.

– Бих искал остатъка от пътя да измина сам – той взе поводите на коня.

– Но аз трябва...

– Знам пътя. – Раду не обърна внимание на паниката, изписала се по лицето на Амал, и обърна коня. Влезе през главната порта с тълпата хора, с вълната на живота. И това бе нещо.

Щом се озова вътре, той остави коня да върви накъдето иска, насочван от тълпата. Отчаяно искаше да е сред хора. И откри, че наоколо има предостатъчно поводи да се разсее от мислите си. Преди тази част на града бе почти пуста. Сега навсякъде го посрещаха отворени прозорци, боядисваха се стени, ранни цветя никнеха в малки саксии. Някаква жена тупаше килим, тананикайки, а едно едва проходило дете се клатушкаше след куче.

Макар миналата пролет да бе необичайно студена, тази зима бе мека и приятна. От града бе изчезнало усещането за отчаяние, глад и подозрения. Където и да погледнеше Раду,

нещо се поправяше, нещо се строеше. Нямахше следи от пожарите, нямаше дори намек, че каквато и да е трагедия освен остаряването бе покосила града.

Раду дотолкова се разсея, че се отклони от пътя си и се озова в еврейския квартал. Преди не беше идвал насам. И тук кипеше трескава дейност. Той спря пред строяща се сграда.

– Какво е това? – попита той един мъж, понесъл няколко дебели дъски.

– Нова синагога – отвърна мъжът. Носеше чалма и роба. Подаде дъските на мъж с кипа на главата и два засукани ма-сура коса пред ушите*.

Раду продължи през квартала и се намери в по-познатата част на града. Около огромна сграда, която преди бе запусната библиотека, се бяха насъбрали момчета. Седяха по стълбите, говореха си и си играеха. Изведнъж се чу звънец на камбана и момчетата скочиха и се втурнаха вътре. Раду се зачуди какъв ли бе животът им. Откъде ли бяха дошли. Колко знаеха за всичко, което се бе случило, за да се създаде един град, където могат да играят в безопасност на стълбите пред училището. В мир.

Раду зарея поглед към улицата. Ако продължеше по този път, щеше да стигне „Света София“.

Вместо това, той обърна коня и се насочи към двореца. Отклонението бе прояснило ума му. Беше подготвен за мъката, която връщането между тези стени му причини. Но новата жизненост на града се бе оказала балсам за сетивата му. Нямахше да рискува отново да изпита болка като отиде в „Света София“.

Амал го чакаше близо до входа на двореца и нервно кършеше ръце. Раду без съмнение бе затруднил живота му с отклонението си по пътя насам. Амал не беше виновен за начина, по който се чувстваше Раду, а и той наистина се за-

---

* Шапчицата кипа и къдриците пред ушите са елементи, характерни за ортодоксалните евреи. – Бел. прев.

радва, като видя момчето живо и здраво. Слезе от коня и подаде поводите на бившия си помощник.

– Прости ми – каза Раду. – Завръщането ми тук поражава... емоции.

– Разбирам – Амал се усмихна и изведнъж изглеждаше още по-голям от младия мъж, в който се бе превърнал. Раду бе опазил двамата наследници на Константин от ужасите на битката, но Амал бе взел пряко участие в обсадата, преди Раду да го спаси. – Ще се погрижа за коня. И ако не възразяваш, помолих да ме назначат за твой личен прислужник, докато си тук.

– Нищо не би ми доставило по-голямо удоволствие.

Раду изпрати с поглед Амал, докато момчето отвеждаше коня, за да отложи влизането си в двореца.

Малко движещо се вързопче се втурна към него. Раду едва успя да разтвори обятия, преди в тях да се хвърли едно момче.

– Раду! Той каза, че си тук!

Раду се дръпна и се вгледа в мъченическото лице на Мануил, един от двамата наследници на загиналия император Константин. Раду бе останал в града, когато Назира, Киприян и Валентин избягаха, за да ги спаси. Те бяха неговият опит за изкупление за всичко, което бе извършил по време на обсадата, и за всички, които бе предал. Спасяването на наследниците съвсем не бе достатъчно за изкупление, но сега, държейки в ръце Мануил – живия, здрав, щастлив Мануил, – Раду за пръв път от месеци изпита щастие. Той със смях притисна детето към себе си и го целуна по главата.

От целия поток живот, който Раду бе видял да се връща в града, тази малка частица олицетворяваше най-смелите му мечти.

– Къде е брат ти?

Мануил се измъкна от ръцете му и си оправи дрехите. Носеше копринена роба в османски стил. Беше много различна от коравите, тесни византийски дрехи, с които се обличаше преди.

– Мурад е вътре и те чака. Вече е прекалено голям, за да тича, така каза.

– Мурад? – попита Раду объркан. Това бе името на бащата на Мехмед.

Мануил се усмихна широко.

– Да. А аз съм Месих. Султанът ми позволи сам да си избира името.

– Имате нови имена – намръщи се Раду.

– Решихме, че така ще е най-добре. Това е нова империя! Ново начало. Възраждане, така решихме.

– Вие? – попита Раду.

– Да, аз и Мурад. И султанът.

Значи Мехмед бе говорил сериозно как ще превърне момчетата в свои придворни. Раду се зарадва, щом разбра, че това обещание е било изпълнено. А и предполагаше, че смяната на имената бе логична. Самият той бе успял да се приспособи и да приеме новия си живот едва след като усети, че е част от обществото. Сигурно бе за добро, че момчетата се бяха отдалечили от предишните си самоличности, че бяха надживели травмите и загубите от миналото. Мануил – Месих – определено изглеждаше щастлив.

Де да можеше и новото име на Раду, Раду бей, да има същия ефект върху него.

Месих го хвана за ръката и го задърпа навътре към двореца. Не спираше да бърбори, да разказва на Раду какво ще има за вечеря и да пита дали Раду ще се присъедини към тях за вечерната молитва в „Света София“, или ще се моли другаде. После заговори за уроците си, кои учители харесвал най-много, как пишел много по-добре от брат си.

– И сигурно си забелязал колко добре говоря турски.

Раду се засмя.

– Забелязах. Мога да те слушам цял ден.

Той предполагаше, че ще стане точно това, докато не се разделят. И все пак нещо човъркаше Раду, докато Месих говореше за уроците си.

След миг осъзна с болка, едновременно сладка и мъчителна, кое бе различно. Това момче се обучаваше без жестокости. Нямаше посещения при главния градинар, нямаше образователни разходки из затвора и залите за мъчения, нямаше бой. Това не бе детството на Раду и Лада при султана.

Мехмед не бе същият като баща си. Беше завладял града и го беше направил по-добър. Беше взел наследниците на врага си и ги бе превърнал в членове на семейството си. Ужасът, завладял Раду при мисълта, че ще се види с най-стария си приятел, се разсея. Между тях все още имаше дистанция, но поне Раду не бе сбъркал, като бе помислил, че Мехмед е способен на велики дела.

– Добре ли си, Раду бей? – попита Месих.

Раду подсмръкна и се прокашля.

– Да, добре съм. Поне мисля, че ще се оправя.

3

Търговище

Ако Лада бе подозирала под какво количество хартия ще се окаже затрупана, може би щеше да си избере друга титла вместо княжеската. Беше се върнала освежена от пътуването си до крепостта, а завари планини от писма, очакващи вниманието ѝ.

Тя изпъшка и дръпна глава. Четката, с която Оана я разресваше, бе попаднала на сплъстен кичур.

– Изправи се – скара ѝ се Оана.

– Не искам да чета – каза тя и махна немощно с ръка към масата, отрупана с искания за времето и вниманието ѝ.

– Бих ти помогнала, но не мога да чета.

– Смятай се за късметлийка – Лада седна на пода до масата и събори шепа прошения в скута си. – Иди намери Щефан. Искам да говоря с него, ако някое от писмата се окаже интересно.

После започна да ги разпределя.

Болярин, настояващ за компенсация след смъртта на роднина – захвърли го в купчината в ъгъла.

Болярин, молещ за среща, за да обсъдят отчуждаването

на земя за целите на Лада – в същата купчина.

Писмо от братовчед ѝ Стефан, краля на Молдова. Това писмо тя прочете внимателно. Никога не се бяха виждали, но той имаше репутация на свиреп владетел. Пишеше ѝ, за да я поздрави за възкачването на трона и да я похвали за реда и мира, царуващи в страната ѝ. Не споменаваше майка ѝ. Писмото изпълни Лада с мрачна тръпка на отмъстително задоволство. Майка ѝ бе говорила неспирно за ежегодните му посещения. Стефан бе едно от ярките петна в тъжния ѝ, самотен живот, а тя самата нямаше никакво място в него-вия.

После обаче краят на писмото вгорчи удоволствието на Лада.

Моля те, бъди внимателна и не разваляй отношенията си със съседите ни. Уведоми ме щом договориш нови условия със султана. Нямам търпение да ги чуя.

Тя разгневено захвърли писмото в купчината с исканията на болярите.

– От Матей Корвин – каза Щефан и ѝ подаде тънко писмо.

Лада не го чу да влиза в стаята, но нямаше да му достави удоволствие, като се изненада от безшумното му движение. Все още му беше сърдита, че не дойде да се срещне с нея в имението на Николае.

– Ти го прочети. Мен не ме интересува.

Тя взе друго писмо – поредната порция глупости от недоволен болярин.

– Матей иска среща. Казва, че имате много неща за обсъждане.

– Нямам какво да му кажа. И двамата получихме онова, за което се бяхме разбрали. Що се отнася до мен, отношенията ни са приключили.

Щефан ѝ подаде писмото.

– Трябва ни за съюзник.

– На нас ли? На *мен* той не ми трябва за нищо.

Щефан продължи да стои с протегнатата ръка и все така безизразно лице. Лада изръмжа ядно, дръпна писмото и го сложи до себе си, но не в купчината за изгаряне.

– Много добре.

Щефан взе друго писмо.

– Това е от Мара Бранкович. Тя е... – той млъкна и зарея поглед в пространството, докато направи справка с хилядите късчета информация, които съхраняваше в паметта си. – Дъщерята на сръбския деспот. Вдовица на султан Мурад.

Лада отвори това писмо с повече любопитство, отколкото бе изпитвала към кое да е писмо досега. Почеркът на Мара бе съвършен, елегантен. Нямахме и едно петънце мастило. Лада прочете писмото два пъти, за да е сигурна, че го е разбрала.

– Мара е отишла в Константинопол и е станала *съветник* на Мехмед. Чувал ли си нещо подобно? Толкова бързаше да се махне от Одрин, а сега се връща в империята доброволно?

– Никога не съм чувал за чужденка-съветник на султан.

Лада се намръщи и отново зачете писмото.

– Умно решение от негова страна обаче. Тя е блестяща. А и като сръбска аристократка има връзки и може да се справи с европейците по-добре от него. Идеален избор за затопляне на отношенията – Лада се облегна назад и почука с писмото по крака си. Мехмед определено щеше да извлече полза от такава съветничка, но пък Мара не беше от типа хора, които се озовават в нежелани от тях самите ситуации. Женитбата ѝ за Мурад бе насилствена, но тя бе извякла от нея всичко, което бе могла. И се бе отървала от тази женитба, за да се върне при семейството си.

Аха. Значи това бе причината. Мара бе все още достатъчно млада, за да е добра партия за политически брак. Отиването ѝ в империята и позицията ѝ на съветник я изкарваха от обсега на бащината ѝ власт. Отсега нататък тя щеше да

бъде напълно свободна. Умна жена!

– Хмм? – Лада вдигна глава, разсеяна от спомените за срещите си с Мара, по време на които по-възрастната жена я беше съветвала как да използва изискванията, налагани òт обществото, за да си осигури стабилна позиция. Лада не харесваше методите ò, но нямаше как да отрече, че Мара знае какво прави.

– О, кани ме да ида в Константинопол. Звучи като невинна покана. Ела да видиш двореца! Ще хапнем, ще се разходим из градината, ще обсъдим начините, по които да позволиш на Мехмед и ужасната му империя да продължат да ти диктуват живота! Чудя се дали сама е измислила всичко, или Мехмед ò е казал да ми пише с мисълта, че отношенията ни от миналото ще ми променят решението – Лада не знаеше на кой вариант предпочита да вярва – че Мара се опитва да я манипулира, в което тя не се съмняваше и нямаше нищо против, – или че Мехмед се опитва да я спечели, без да подбира средствата.

Но ако случаят бе такъв, той, без съмнение, щеше да изпрати Раду. Или поне да го накара да ò пише. Не беше получавала известие за него, откакто ò бе писал, за да ò съобщи за падането на Константинопол и за новата си титла на бей.

Може би отсъствието му значеше, че Мехмед вече не контролира Раду. Защото Мехмед никога не би пренебрегнал предимство като брат ò, не ò ако имаше избор.

– Трябва да подем на брат ми – каза Лада и взе друго писмо.

– За да го помолим да дойде и да ни помогне ли?

– Не – тя захвърли писмото, без да го погледне. – Сама се научих как да се справям с болярите. Той не ми е *нужен*. Но може да се окаже полезен източник на информация за Мехмед.

Лада можеше да приеме това като причина. Другата, по-малка причина, бе, че Раду ò липсваше. Беше се страхувала за живота му в Константинопол и се беше питала как-

во се е случило с него там. Не ѝ харесваше да се чувства по този начин. Раду бе този, който тъгуваше, който скърбеше за другите.

– От папата – каза Шефан и ѝ подаде друго писмо. – Проклина неверниците и призовава небесата да сринат империята им. После призовава към мир.

– Време е да избере едно от двете – Лада метна писмото от папата в купчината за изгаряне. – Де да имах държава без граници. Де да имах остров.

Тя се изправи и огледа останалите писма. Искания и молби, съюзи и врагове, всякакви политически нюанси от десетина държави и една настъпваща империя, която крещеше за вниманието ѝ.

Тя събра всички писма и ги хвърли в огъня. Избърса следите от пергаментов прах и восък в панталоните си.

– Отивам в конюшната. Навън е прекрасен ден за езда.

Две седмици по-късно пристигнаха без предупреждение и без покана посланици на империята, придружени от отряд еничари. Лада нареди част от собствените си войници покрай стените на залата, за демонстрация на сила. На всеки еничар имаше по трима местни войници. Сред тях имаше и бивши еничари, но всички гледаха пратениците студено.

Лада се бе отпуснала на трона си, праметнала крак през подлакътника. Нетърпеливо размахваше крак и потропваше с него по трона. По обърканите погледи и непрестанното мърдане на пратениците разбра, че пренебрегването на етикета от нейна страна ги изнервя.

Тя се усмихна.

– Това е Влашко. Проявете уважение, свалете си шапките.

Нито еничарите с високите си цилиндрични кавуци, нито посланиците с чалмите понечиха да изпълнят заповедта ѝ.

Водачът на посланиците, възрастен мъж с посребрена брада и хитри очи, вдигна вежда пренебрежително.

– Носим условията на васалния договор с нашия султан, Божията ръка на земята, Римски цезар, Мехмед Завоевателя.

Лада почука замислено с пръст по брадичката си.

– Какъв товар да си Божията ръка! Коя ръка ще да е точно, чюдя се. Дясната или лявата? Ако Мехмед си избърше задника с ръката, която е Божия, вместо със собствената си, няма ли да бъде ударен от гръм за богохулство?

Много от войниците ѝ се разсмяха грубо и Лада поруменя от удоволствие. Но Богдан извърна поглед. Той мразеше тя да говори по този начин за Бог. Поведението му ѝ напомни нещо важно. Макар тя да нямаше полза от Бог, повечето ѝ хора бяха вярващи, а всичко, предизвикващо вяра, бе източник на власт. Тя бе видяла какво успя да постигне Мехмед с непоклатимата си вяра. Бе видяла как същата тази вяра отне брат ѝ. Вярата означаваше власт. Лада знаеше, че не бива да пренебрегва нищо, което ѝ дава власт над околните. Тя изправи гръб.

– Нашият Бог, единственият християнски Бог, няма форма и, следователно, ръце. Ние не приемаме титлата и властта на вашия султан. Нямайте работа тук. Махайте се.

– Има още нещо – предводителят на еничарите пристъпи напред. Беше нисък, но широкоплещест, годините военна практика си личаха във всяко движение. Лада почти бе забравила колко съвършени бяха еничарите. Тази мисъл я обезпокои, щом ги сравни с мъжете, които командваше сега. Сегашната ѝ армия не можеше да се мери с тези хора, тренирани от ранно детство да бъдат единствено оръжия на султана.

Предводителят на еничарите продължи:

– По пътя насам минахме през България. Изглежда, по границата ви е имало конфликти. Няколко влашки села бяха опожарени.

Лада не можа да повярва, че чак сега чува за това, и то от враговете, а не от собствените си хора. Вбеси я мисълта как той ѝ показва, че разполага с повече информация от нея.

– Все още не съм получила доклад за това.

Изражението на еничаря не се промени, остана си изострено и твърдо като стомана.

– Всички румънци бяха мъртви. Неприятен случай. Вероятно недоразумение. Но щом подпишете новия васален договор, България ще ви стане верен съюзник и подобни конфликти вече няма да има. Султанът пази васалите си.

Този мъж, този османец, си мислеше, че може да дойде тук и да ѝ съобщи за нападения над нейната страна – за убийството на нейни поданици, – за да я принуди да се съгласи с условията на султана. Нима наистина смяташе, че убитите румънци биха подкрепили съюза с убийците им? Освен това беше нелогично той да узнае за случилото се преди нея.

Освен ако самият той не беше участвал в събитията. Лада се наведе напред и заговори студено.

– Избили сте хората ми.

По устните на еничаря се изписа усмивка, която не достигна до очите му.

– Не, българите избиха хората ти покрай една неуредена граница. Условията на султана ще елиминират неуредиците. Солидният договор, който се спазва стриктно, ще опази народа ти.

Лада оголи малките си бели зъби. Това не беше усмивка.

– Аз пазя народа си. И отмъщавам за него. Няма какво да науча от вас за уважението. В края на краищата никой от вас не прояви уважението да си свали шапката – тя се изправи. – Вържете ги.

Войниците ѝ се втурнаха напред. Предводителят на еничарите и неговите хора се опитаха да се борят, но не им беше позволено да внесат оръжия в тронната зала, затова бързо бяха победени, макар да не мина без бой и няколко строшени носа.

Водачът на посланиците я изгледа кръвнишки.

– Не можеш да ни нараниш. Не би рискувала последиците, които това ще донесе.

– Вие не се разтревожихте от последиците, когато избихте хората ми – Лада кипеше от ярост. Бяха дошли на нейна земя. Бяха изклали румънци под нейна защита. За разлика от писмата, тези действия не можеха да останат без отговор. Тя щеше да изпрати послание, чийто смисъл щеше да отекне из империята на Мехмед и цяла Европа.

Тя закричи в кръг около посланика, после подръпна чалмата му.

– Ще ви помогна. Щом за вас е толкова важно да останете с чалми на главите в мое присъствие, щом е толкова важно, че да рискувате да проявите неуважение към княз, ще се погрижа никога повече да не ви се налага да ги сваляте – Лада се обърна към Богдан. – Донеси ми чук и пирони.

Най-сетне водачът на посланиците трепна. Най-сетне видя как отговаряше Лада на неуважението и на смъртта на поданиците си.

Лада застана в един тъгъл на залата, докато хората ѝ набиваха пироните в главите на османците. Както винаги, се насили да гледа. Щеше да е по-лесно да го свършат някъде другаде. В някое тайно подземие. Но не. Тя искаше да присъства и да види нещата, които се налагаше да се правят, за да има във Влашко сигурност. Това бе неин товар, нейна отговорност.

Письмите им бяха силни. В един ярък, кървавочервен момент, в съзнанието ѝ изплува спомен за едно от многото ѝ посещения в залите за изтезания на султана, за да наблюдава жестоката работа на мъчителите. Цената на стабилността винаги се заплащаше с кръв, плът и болка.

Тя наблюдаваше сякаш от много далече.

Това не бяха хора. Това бяха постигнати цели. Не бяха хора.

Внезапно я обхвана силно облекчение, че Раду не е до нея.

Не искаше да си представя изражението му, ако беше тук. Открай време се опитваше да го опази, защото той бе нейна отговорност. А сега цяло Влашко бе нейна отговорност. Тя бе готова да направи всичко необходимо, за да опази народа си.

Письците спряха. Което беше хубаво. Лада имаше и друга работа.

– Пратете ги обратно на Божията им ръка – каза тя, хвърляйки поглед към телата. Някои бяха още живи. Неприятно беше, но нямаше да останат живи още дълго. – Кажете му, че *ще получа* уважението му.

Тя се обърна към Богдан, чиито ръце бяха потънали в кръв. Майка му, Оана, щеше да я изчисти. Някои неща никога не се променяха.

– Пратете за Николае и войската. Имаме работа в България.

ЗА АВТОРКАТА

Кирстен Уайт е автор на книги, включени в класацията за бестселъри на „Ню Йорк Таймс“, сред които „Влизам в мрака“, „На трона се възкачвам“ и трилогията „Паранормално“, както и на „Бийнстокър и други забавни страшни истории“, „Убиец“, „Гъмният произход на Елизабет Франкенщайн“ и много други романи. Уайт живее със семейството си близо до океана в Сан Диего и макар океанът да е свършен, той я кара да мечтае за далечни места и още по-далечни времена.

Последвайте я в Туитър на [@kierstenwhite](https://twitter.com/kierstenwhite)